

Justitsministeriet

Lovafdelingen

Kontor: Strafferetskontoret
Sagsnr.: 2004-730-0999
Dok.: BBB20658

Besvarelse af spørgsmål nr. 9 af 29. oktober 2004 fra Folketingets Retsudvalg vedrørende forslag til lov om ændring af lov om oprettelse af et centralt dna-profil-register og retsplejeloven (Udvidelse af dna-profil-registerets persondel, indikationskrav ved legemsundersøgelse mv.) (L 24).

Spørgsmål:

”Ministeren bedes redegøre for sikkerhedsprocedurerne mod forbytning og forurening af Dna samt hvilke sikkerhedsforanstaltninger, der i øvrigt gælder i forbindelse med Dna-profilregisteret.”

Svar:

Til brug for besvarelsen af spørgsmålet har Justitsministeriet indhentet udtalelser fra Rigspolitichefen og Retsgenetisk Afdeling ved Københavns Universitet.

Rigspolitichefen har i den anledning oplyst følgende:

”For så vidt angår sikring af kriminaltekniske spor er det – uanset sporets karakter – generelt af afgørende betydning, at der ikke sker forbytning eller forurening.

Detaljerede generelle retningslinier for bl.a. sikring af kriminaltekniske spor findes i en intern tjenesteforskrift (Rigspolitichefens kundgørelse B nr. 19 om kriminalteknisk afdeling, som ikke er offentlig tilgængelig).

Det kan oplyses, at der i relation til den politimæssige behandling af biologiske spor iagttages særlige procedurer vedrørende bl.a. anvendelse af engangshandsker og maske samt mærkning, emballering, opbevaring og forsendelse af spor. Procedurene evalueres og justeres løbende i lyset af de erfaringer, herunder udenlandske erfaringer, der gøres på området.

Der henvises i øvrigt til Københavns Universitet for så vidt angår de sikkerhedsprocedurer, der iagttages i forbindelse med universitetets retsgenetiske undersøgelser.

Det kan om de fysiske sikkerhedsforanstaltninger i forbindelse med det centrale DNA-profilregister oplyses, at den manuelle del af registret beror i et aflåst sikringsskab i et kontor med kodelås. I samme kontor findes edb-udstyr, der anvendes til den edb-baserede del af registret. Kontoret er beliggende i en politibygning, der i øvrigt er sikkerhedsmæssigt sikret. Der er endvidere etableret særlige sikkerhedsprocedurer i forbindelse med anvendelsen af registret i relation til adgang, indlæggelse af oplysninger, søgning m.v.”

Retsgenetisk Afdeling, der foretager alle dna-analyser i straffesager, har oplyst følgende om afdelingens sikkerhedsprocedurer mv.;

”Retsgenetisk Afdelings kvalitetssystem:

Alt arbejde og al rapportering, der foretages på Retsgenetisk Afdeling i forbindelse med undersøgelser i straffesager, er omfattet af Retsgenetisk Afdelings kvalitetssystem. Dette kvalitetssystem er akkrediteret af Dansk Akkreditering efter den internationale laboratoriestandard ISO 17025. Der findes skriftlige procedurer for alt arbejde. Der findes ligeledes en skriftlig procedure for håndtering af afvigelser (hændelige uheld, uventede hændelser og menneskelige fejl). Alle afvigelser rapporteres skriftligt, og der korrigeres for dem og informeres om dem. Der udføres tillige forebyggende handlinger med henblik på at undgå gentagelse af afvigelserne.

Forurening af prøver med DNA og prøveforbytninger i laboratoriet:

Ved Retsgenetisk Afdelings DNA-analyser kan der opnås DNA-profiler fra prøver, der indeholder selv meget små mængder DNA. Forurening af prøver med DNA fra personer eller fra andre prøver er kendt i alle laboratorier, der arbejder med DNA-analyser af biologiske spor med meget små mængder DNA. Ved analyse af prøver med meget små mængder DNA vil en eventuel forurening have større risiko for at påvirke analyseresultatet (DNA-profilen) end ved analyse af prøver med store mængder DNA. Forureninger med DNA kan opstå ved hændelige uheld, uforudsete hændelser eller menneskelige fejl.

Ved Retsgenetisk Afdelings undersøgelser af prøver i straffesager foretages talrige forskellige laboratorieprocedurer. Ved arbejde med store mængder prøver ses i sjældne tilfælde forbytning af delprøver. Sådanne forbytninger opstår sædvanligvis som følge af menneskelige fejl.

Sikkerhedsprocedurer mod prøveforbytning og forurening med DNA:

Retsgenetisk Afdeling har sikkerhedsprocedurer, der har som hensigt at minimere risikoen for prøveforbytning og prøveforurening. Retsgenetisk Afdeling har yderligere sikkerheds-

procedurer, som sikrer, at eventuelle forbytninger eller forureninger, der måtte være sket, bliver opdaget.

Retsgenetisk Afdelings sikkerhedsprocedurer omfatter indretning og anvendelse af lokaler, adgang til lokaler samt rengøring af lokaler, inventar og udstyr. Procedurene omfatter ligeledes krav til udstyr og utensilier og til personalets brug af værnemidler mod forurening.

Analyse af referenceprøver fra personer foretages i lokaler, der er fysisk adskilte fra lokaler, der anvendes til analyse af prøver fra biologiske spor.

Der foretages uafhængige dobbeltbestemmelser af alle prøver. For prøver fra meget små biologiske spor kan der ikke altid foretages analyse af to delprøver af sporet, men kun dobbeltbestemmelse efter opformering af DNA fra sporet. Alle analyseresultater kontrolleres af to personer, og alle overførsler af prøver fra ét rør til et andet kontrolleres ligeledes af to personer.

Når uafhængige analyser af to delprøver af den samme prøve giver samme resultat, anses det for sikkert, at prøven ikke er forurennet, eller der er sket forbytning.

Retsgenetisk Afdeling har en ”personaledatabase” med DNA-profiler for alle medarbejdere på Retsgenetisk Afdeling, rengørings- og servicepersonale, hovedparten af de relevante medarbejderne ved de retsmedicinske institutters retspatologiske afdelinger i København, Århus og Odense samt enkelte medarbejdere ved Politiets Kriminaltekniske Afdeling. Denne personaledatabase har tidligere været anvendt ved manuel søgning med henblik på at kunne afsløre eventuelle forureninger af spor med DNA fra personale. Tidligere undersøgte kun spor, hvor der var mistanke om mulig forurening.

Retsgenetisk Afdeling indførte i december 2003 en ekstra sikkerhedskontrol af DNA-profiler for alle biologiske spor. Retsgenetisk Afdeling anvender FBI’s edb-system, CODIS, til søgning efter sammenfaldende DNA-profiler. Hele personaledatabasen er lagt ind i CODIS, og DNA-profiler for alle delprøver fra alle spor importeres til CODIS, efterhånden som analyserne er færdige.

Alle sporprofilerne søges op mod personaledatabasen for at afsløre forurening med DNA fra personale.

Det undersøges tillige, om sporprøver med stor mængde DNA kan have forurennet andre sporprøver, der har været undersøgt i samme tidsrum i et eller flere laboratorier.

Alle sporprøver, der var for små til udtagelse af to delfraktioner fra starten af analyserne, søges mod alle andre sporprøver, der har været undersøgt i samme tidsrum. Ved denne

søgning afsløres, om disse prøver kan være blevet forurenede med DNA fra andre prøver eller forbyttet med andre prøver.

*Retsgenetisk Afdelings sikkerhedsforanstaltninger ved DNA-profilsammenfald (hit) i Rigs-
politiets DNA-profilregister:*

Retsgenetisk Afdeling har en skriftlig procedure for ”hit-check”, som udføres for at kontrollere, om alle oplysninger, deriblandt DNA-profiler, i de erklæringer, der ligger til grund for hittet, er korrekte. Det kontrolleres tillige, om prøver involveret i hittet blev analyseret i de samme batcher og på samme tidspunkter på noget sted gennem laboratorieprocedurerne. Sidstnævnte kontrol foretages bl.a. for at afdække, om der eventuelt er sket en forurening af prøver involveret i hittet. I forbindelse med person/spor-hits undersøges det, om sporprøver med samme DNA-profil som personen, også fra andre sager, kan have forårsaget forurening af eller være blevet forbyttet med det spor, der var med i hittet. Et hit bekræftes først over for Rigspolitiets DNA-sektion, når alle kontroller er udført, og alle resultater er fundet i orden. Der udfærdiges en erklæring vedrørende DNA-profilsammenfald (hit). Erklæringen udfærdiges af to særligt bemyndigede, akademiske medarbejdere.”

Det kan til orientering oplyses, at et ”batch” betyder en gruppe af undersøgelser.